

Hjälp när någon fått en elstöt

- Akta dig så du inte själv får en elstöt!
- Bryt strömmen genom att dra ut stickproppen eller via huvudströmbrytaren.
- Kalla på hjälp och starta vid behov hjärt-lungräddning med kompressioner och inblåsningar.
- Ordna alltid genast fortsatt vård även om personen inte har synliga skador.

SPRATTLA INTE!

Det berättas att när professor Luigi Galvani på 1700-talet undersökte avskurna grodlårs anatomi i sitt laboratorium tycktes de ha fått liv. Undersökningsobjekten spratt nämligen till när de kom i kontakt med spänningen som orsakades av instrument i två olika metaller. På den tiden var elektricitetens väsen och verkningar ännu ganska långt höljda i dunkel.

Eftersom vi nu vet betydligt mer är det lättare att undvika att sprattla av elstötar.

En byggarbetsplats är speciell

Elförsörjningen på byggarbetsplatser ordnas i allmänhet genom tillfälliga ledningsdragningar och installationer. På grund av att de är tillfälliga och ändringar görs i takt med att byggandet avancerar, samtidigt som transporter görs på byggsplatsen och elbehoven varierar, utsätts elinstallationerna och elsäkerheten för stora påfrestningar.

När man börjar bygga kan också de ledningsdragningar och elanläggningar som finns där sedan tidigare samt luftledningarna och de kablar man stöter på vid grävning orsaka fara. En egen säkerhetsrisk utgör spänningsförande delar i de konstruktioner som rivs.

Grunderna för elsäkerhet på byggen

- Behovet av elström på olika delar av byggsplatsen och i olika byggskeden har klarlagts.
- En skriftlig elektrifieringsplan har uppgjorts för bygget utifrån planen för användningen av byggsplatsområdet.
- Belysningen på arbetsplatsen har planerats så att det behövs så lite tillfälliga belysningslösningar som möjligt.
- Elsäkerhetssynpunkter har gått igenom med dem som arbetar på byggsplatsen.
- Elarbeten utförs bara av yrkeskunniga inom elbranschen.

Se upp! Elektricitet kan hoppa!

Kom ihåg minimiavstånden från luftledningarna också vid lyftarbeten!

Åtgärder som främjar elsäkerheten

- Eldistributionen under byggnadsskedet sköts med felströmsskyddade arbetsplatscentraler.
- Arbetsplatscentralen och elkablarna placeras, hängs upp eller skyddas så att de inte orsakar risk för att man får elstötar eller snubblar på dem och så att de inte skadas på grund av t.ex. arbetsplatstrafik.
- Om elström tas från en befintlig fastighets eluttag så används separata felströmsskydd och säkerställs det att eluttagen är skyddsjordade.
- Skadade elledningar, strömbrytare, eluttag, armaturer och elverktyg görs spänningslösa och tas ur bruk utan dröjsmål.

Hur påverkas människan av el?

Elström är farligt för människan främst på två sätt: strömmen kan rubba hjärtrytmen (kammarritm) och kan bränna vävnader när den går genom kroppen. Hur allvarliga följderna blir beror på hurdan elström som går genom kroppen och vilken väg strömmen går. Brännskadorna kan vara osynliga och orsaka farliga symtom ännu ett dygn efter en elstöt. Elström får också musklerna att krampa obehärskat, vilket kan leda till att personen mister balansen eller fastnar i den spänningsförande delen.

Läs mer på finska om säkerheten på byggen > luke.fi/uutiset/maatilarakentaminen

Människan saknar elsinne!

Utan hjälpmedel kan du inte veta om en metalldel är spänningsförande eller inte.

Vilka elarbeten får du utföra själv?

I fråga om fasta installationer och trefasström är elarbeten alltid tillståndspliktiga och får utföras bara av personer som är yrkeskunniga inom elbranschen. Det betraktas inte som elarbete att demontera elektrisk utrustning eller elanläggningar förutsatt att de har gjorts spänningslösa på tillförlitligt och behörigt sätt.

En person som är insatt i elarbeten får dock utan tillstånd utföra löstagning och festsättning av täcklock för installationsdosor för högst 250 V nominell spänning samt installation, reparation och underhåll av enfasisiga stickproppar, anslutningsledningar, skarvsladdar och inredningsarmaturer och med dem jämförbara arbeten. (56 § 2 mom. i elsäkerhetslagen, 1135/2016)

Mer om arbete och hälsa > lpa.fi

